

หาปัญญา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๗๖๐. เรื่อง “เดินปัญญา”

กราบนมัสการหลวงพ่อก ขอโอกาสสอบถามเรื่องการภาวนาค่ะ

โยมเดินจงกรมและกล่อมเนื้อขาคึก ครูบาอาจารย์บอกว่าอย่ากินยา เลยไม่ได้กินยาจะปวดทรมานมาก พยายามเดินปัญญาอบรมสมาธิ แยกเวทนาออกจากจิต จนวันที่ ๓ ปวดมาก น้ำตาไหล เลยอดทนนั่งสมาธิ ปรากฏนิมิตเป็นรูปคนแบบยอส่วน สักพักถูกไฟเผาเป็นธาตุต่างๆ และธาตุรวมตัวเป็นคนใหม่ และโดนไฟเผาอีก แต่เป็นธาตุ อีกลักพักธาตุก็รวมเป็นรูปคนอีก วนไปจนจิตเข้าสู่สมาธิ แยกเวทนาออกจากจิต

หลังจากเหตุการณ์นี้ เวลาเวทนาและเจตเวทนา จิตจะไม่แยกเวทนาด้วยกำลังของสมาธิแบบเดิม แต่จะดูเวทนาแบบตรงๆ ดูการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป (จิตไปดูเอง) ไม่ทราบว่าการพิจารณาแบบนี้ถูกไหมคะ เพราะโยมยังไม่สัมมาสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนาค่ะ ขอบพระคุณมาก

ตอบ : คำถามๆ นะ คำถามพูดถึงเวทนามันเกิดขึ้น ถ้าเวทนามันเกิดขึ้น เวทนามันเกิดขึ้นมันเป็นสังขจะ เป็นข้อเท็จจริงแบบวิทยาศาสตร์ แบบปุณฺณ

เวทนามันคือเวทนาไง เวลามีสติๆ ถ้ามีสติปั้บ มันจะหยุดยั้งความคิดได้ เวลามีสติเท่าทันกับความคิด ความคิดที่เป็นโทษมันจะหยุด หยุดคิด แล้วมันหยุดคิด มันปล่อยแล้วจิตมันก็เป็น การปล่อยวาง ว่าจะเป็นสมาธิๆ ยังไม่เป็นสมาธิ

ถ้าเป็นสมาธิมันต้องมีการกระทำ มีนวักรรม มีบริกรรมพุทโธๆ ถ้าเป็นสมาธิมันต้องมีพลังงานที่ส่งให้เป็นสมาธิ

ทีนี้เวลามันเข้าใจแล้วมันปล่อยวางๆ เวลาคำว่า “ปล่อยวาง” เป็นสมาธิไหม

มันปล่อยวาง ปล่อยวางด้วยปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญามันเท่าทันใจ ถ้าปัญญามันเท่าทัน นั่นก็เป็นเรื่องการเท่าทันเวทนา

ฉะนั้น เวลาภาวนาๆ อย่างเช่นที่ว่านี้ เวลาเป็นปกติ เขาว่ากล่อมเนื้อขาคึก ครูบาอาจารย์บอกว่าไม่ให้กินยาๆ

แต่ถ้าเป็นเรา เราบอกว่าให้กินๆ การกินยา การรักษาเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดา แต่เราไม่วิตกวิจารณ์จนเกินกว่าเหตุไ้

แต่ถ้ามันเป็นการรักษา เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมๆ เวลาสิ่งใดถ้าเกิดขึ้น ท่านไม่รักษา ไม่ดูแลมัน แต่ท่านดูแลจิต ถ้าจิตถ้ามันเหนื่อแล้ว มันก็เหนื่อไ้

แต่เนื้เขาบอกว่า เวลาเขากล้ามเนื้อขาฉีก ครูบาอาจารย์เขาบอกไม่ให้กินยา

เวลามาที่วัดเรานี้เนะ เวลาหน้าแล้ง แดดมันกล้า เราบอกว่า ใ้ครีมทากันแดด เราถือว่ามีนเป็นยา

บางคนมา ศีล ๘ ศีล ๘ ไม่กล้าทำอะไรเลยนะ แล้วก็ปล่อย

เพราะเราอยู่บ้านใช้ไหม เราไม่เคยเจอแสงแดด พอมาเจอแสงแดดเข้าตากระ

เราบอกว่า สิ่งที่ว่าใ้ครีมกันแดดๆ เราถือว่ามีนเป็นยา ทาได้ นี่มันเป็นการป้องกันไ้ เราไม่ต้องวิตกวิจารณ์จนเกินไ้

ใ้เนื้ก็เหมือนกัน เวลากล้ามเนื้อขาฉีก ไม่ให้กินยาๆ

ถ้าเป็นเรา ให้กิน กินยา เพราะมันมีอยู่ บัจฉัย ๔ ยามันเป็นบัจฉัยหนึ่ง แต่เราไม่วิตกวิจารณ์จนเกินไ้

พระกรรมฐาน หลวงตาท่านพูดประจำ มดกัดก็ไ้ไปโรงพยาบาล จามฟิดๆ ก็ไ้ไปโรงพยาบาล ใ้เนื้ก็อ่อนแอจนเกินไ้

แต่ถ้ามันกล้ามเนื้อขาฉีก มันเจ็บปวด เราก็กินยา เพราะมันมียาไ้ ยากินแล้วมันไม่ต้องเจ็บปวดนัก เราก็ภาวนาของเราต่อเนื่อไ้ไป

แต่ที่เขากลับมาว่าไม่กินยาเลย แล้วภาวนา นั่งทน นั่งทนจนเกิดเป็นนิมิต เห็นเป็นร่างกายของเราย่อส่วน พอย่อส่วนขึ้นมา มันถูกไฟเผา ถูกต่างๆ ขึ้นมา

ใ้เนื้มันเป็นโดยสัมผัส คำว่า “สัมผัส” เขาเรียกว่าธรรมะมันเกิด สัจธรรมมันเกิด สัจธรรมข้อเท็จจริงมันเกิดขึ้น เกิดขึ้นเพราะโดยอำนาจวาสนาบารมีของเรา ถ้าอำนาจวาสนาบารมีของเราดี เราพิจารณา พิจารณาโดยมีสติสัมปชัญญะ แล้วมันก็เป็นบุญกุศลไ้

๑. เป็นบุญกุศล

๒. เป็นการประพฤติปฏิบัติของเรา

พอมันเป็นร่างกายขึ้นมา แล้วมันก็ย่อยสลายไป แล้วก็เป็นอย่างใหม่ มันก็ย่อยสลายไป

นี่มันเป็นข้อเท็จจริง เพราะเราคิดไม่ได้แบบนี้หรอก เราไม่เคยคิดได้ว่าเราจะเห็นอย่างนี้ จะเป็นแบบนี้ นี่มันเกิดขึ้นเอง พอมันเกิดขึ้นเอง เกิดขึ้นจากอะไร

เกิดขึ้นจากการทนความเจ็บปวดนี้ไง การทนความเจ็บปวด ขันติธรรม ขันติๆ

การนั่งสมาธิแล้วไม่ได้สมาธิ ถ้าเราทำต่อเนื่องไป มันก็เป็นขันติอันหนึ่ง

ไฉนเวลาเวทนามันเจ็บปวดๆ เพราะเราไม่รู้ เราไม่รู้เพราะอะไร เพราะกลุ้มเนื้อขามันฉีก มันเจ็บมันปวด มันเป็นข้อเท็จจริง แล้วข้อเท็จจริง เราต่อสู้กับความเจ็บปวดนั้น มันก็เลยไม่ได้ไป คิดเรื่องอื่นเลยนะ ไม่ได้ไปวอกแวกกับเรื่องชีวิตประจำวัน เรื่องสิ่งต่างๆ เลย เราไม่มีกลุ้มเนื้อขาฉีกมามันก็คิดไปทั่วแล้ว เพราะมันธรรมชาติ ผู้รู้ ธรรมชาติที่มันจะคิด

ที่นี้พอมันอยู่ เวทนาๆ ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา นิธรรมเกิดๆ สิ่งที่เราเห็น ที่รู้เห็นขึ้นมา จนนั่งสมาธิได้ จนมันผ่านเวทนาได้ ผ่านเวทนาได้ แล้วเริ่มต่อไป คำถามต่อไป

หลังจากนั้น เวลาเวทนามันเกิด เจอเวทนา จิตจะไม่แยกเวทนาโดยกำลังสมาธิแบบเดิม แต่จะดูเวทนาแบบตรงๆ

ดูเวทนาแบบตรงๆ เพราะเราไปสู้กับเวทนา แล้วเราดูสภาพะหัวใจมันฉลาดขึ้น ถ้ามันจะดูเวทนาแบบตรงๆ พอไปดูเวทนา มันจะเจ็บปวดเป็นสองเท่าสามเท่า

แต่ถ้ามีสัมมาสมาธิ มีสัมมาสมาธิ เวลาไปจับเวทนาได้ มันมีเครื่องมือจับ มันก็ไม่เจ็บปวดเป็นสองเท่าสามเท่า มันเจ็บปวดอยู่ เราก็พิจารณาของเราไป

แต่ถ้ามันเคยพิจารณาเวทนา ผ่านเวทนาไปแล้ว มันเข้าใจ จิตมันเคยเป็นอย่างนั้น มันก็เข้าไปพิจารณาเวทนาโดยตรงๆ โดยที่ไม่กลัวมันไง มันก็ฝึกหัดของเราไป

การพิจารณาเวทนามันก็เป็นเวทนานะ แล้วถ้ามันฉลาดขึ้น มันดีขึ้น เวลามันเห็นกายก็ได้ เห็นเวทนามันก็ได้ เห็นจิตก็ได้ เห็นธรรมก็ได้ เห็นอะไรก็ได้ หมายความว่า มันเป็นปัจจุบัน นี่คือการฝึกหัดใช้ปัญญา

การฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญามันจะรู้ได้ ถ้าจิตมันสงบแล้ว ถ้ามันเกิดปัญญานั้น โอ้โฮ! มันคมกล้า มันพิจารณามันทะลุปรุโปร่ง แหม! มันโล่งโสภาไปหมดเลย

แต่ถ้ามันเป็นปุณฺณ เป็นคนหนา คือเราก็กังเลในตัวของเรา เวลาปัญญามันเกิดขึ้น ปัญญาก็ ๕๐-๕๐ ใจ มันก็ลังเลของมัน แล้วพิจารณาไปจะใช่หรือไม่ใช่ มันก็สงสัยอยู่ตลอดเวลา

ฉะนั้น เวลาคนใช้ปัญญา ใช้ปัญญาโดยกำบังทันดิน ใช้ปัญญาโดยว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญาๆ ก็ใช้ปัญญาตะปัดตะบันไป มันทำให้ถูลู่ถูกังไ้

ถ้าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน เพราะการทำความสงบของใจ คือ สมาธิ ปัญญา

การทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำให้เรามีกำลัง ทำให้เราทำงานเป็นขึ้นเป็นอัน เราไม่ถูลู่ถูกังจับผิดจับถูก

แต่เราตะปัดตะบันไป มันจับผิดจับถูก แล้วทำสิ่งใดไปก็โดยใช้กำลัง โดยทู่เมเต้เต็มที่ แล้วก็ล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนั้นนะ สุดท้ายแล้วมันท้อแท้

แต่ถ้าเราไม่ต้องหวังสิ่งใดเลย เราไม่ต้องว่ามันจะมีปัญญา มันจะฟาดฟันกิเลสอะไรวางไว้ก่อน ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบระงับแล้ว แล้วฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าปัญญามันเกิดขึ้นจากสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน

อย่างที่โยมเป็น อย่างที่โยม ใ้หน้การเป็นนี้มันเป็นแบบธรรมชาติเกิดด้วยนะ เพราะอะไร เพราะทนต่อเวทนา ทนต่อเวทนา เพราะเวทนามันเจ็บมันปวดไ้ พอมันทนต่อเวทนา ทนต่อเวทนา เพราะจิตเราจดจ่ออยู่กับเวทนา

แต่เวลามันเกิดนิมิต เกิดเห็นเป็นภาพ เป็นบุคคลย่อส่วน โดนไฟเผาแตกเป็นธาตุต่างๆ

นี่ปัญญามันก้าวเดินต่อเนื่องแล้ว นี่คือปัญญาล้วนๆ เลย นี่ธรรมล้วนๆ เลย ที่มันเป็นไป เพราะมันไม่ใช่เวทนาใช่ไหม เพราะเราจดจ่ออยู่กับเวทนาไ้ แต่เวลามันเกิด มันเกิดเป็นเห็นกาย แล้วภพกายนี้มันเคลื่อนไปโดยมีสติสัมปชัญญะ

เพราะมันย่อส่วน ขยายส่วน มันโดนไฟเผา มันแตกเป็นธาตุ

นี่มันเห็นของมัน จิตมันรู้ของมัน จิตมันสงบของมัน เวลาเวทนาออกจากจิต จิตออกจากเวทนา เพราะเวทนาไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่เวทนา

นี่เวลามันเห็นจริงไ้ นี่เห็นจริง เห็นจริงในภาคปฏิบัติ นี่การฝึกหัด สิ่งนี้เป็นธรรมโอสถ

เริ่มต้นจากการที่เราเพ่งเวทนาๆ นี่แหละ ใ้หน้เป็นการฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญารอบหนึ่ง

ปล่อย จิตมันก็เข้าสู่ปัญญา ปัญญาคือว่ามันใช้ความคิด ความคิดจากสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน มันก็จะเห็นแบบที่โยมเห็นตามข้อเท็จจริง อันนั้นมันไม่มีตัวมีตนเข้าไปเกี่ยวข้องนะ

ไอ้ที่ว่าเห็นย่อส่วน เห็นกายย่อส่วน เห็นกายโดนไฟเผา เห็นไฟ พอไฟเผาแล้วมันแตกเป็นธาตุ

นั่นนะ นั่นกระบวนการมันเดินไปอย่างนั้น นั่นนะ ถ้าบอกว่ำนั่นละวิปัสสนา

แล้วที่บอกว่า โยมยังไม่สัมมาสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนา

แล้วใครเป็นคนอนุญาตละ แล้วใครเป็นคนห้ามละ ใครเป็นคนห้ามว่าจิตระดับนี้ต้องเป็นอย่างนี้ จิตระดับนี้เป็นอย่างนี้ ใครเป็นคนห้ามละ

ไอ้ันมันข้างนอก แต่ข้างในใจเรามันเป็น

นี่เวลามันเป็น เป็นที่โยมเป็นนั่นนะ เราใช้คำว่า “สัมพลัน” สัมพลันคือว่ามันเป็นโดยข้อเท็จจริงของมัน มันเป็นขณะนั้น แล้วถ้ามันเป็นขณะนั้น ถ้ามันเป็นจริง นั่นนะจริงตามข้อเท็จจริง นี่ภาคปฏิบัติ เดินหาปัญญาฯ หาปัญญา ปัญญาเป็นความจริง

แล้วเวลาหลังจากนั้นๆ ในเมื่อคนมันผ่านงานมาแล้ว คนผ่านงานแล้ว มันรู้งานแล้ว มันก็ทำงานตามความเป็นจริงใจ

ถ้าทำตามความเป็นจริงแล้ว ไอ้ที่ว่ายังไม่เป็นสัมมาสมาธิ ยังไม่ยกขึ้นสู่วิปัสสนา แล้วทำไมถึงเป็นอย่างนั้นละ

ก็มันเป็นแล้ว มันเป็นของมันแล้ว ถ้ามันเป็นของมันแล้ว เป็นของมันแล้ว เป็นปัจจัยตั้งเป็นสันติภูมิจิโก เป็นการยืนยันกับใจดวงนั้น ใจดวงนั้นเวลามันเป็นจริง มันเป็นจริงอย่างนั้นนะ

ไอ้ชื่อๆ ที่ว่าสัมมาสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนาฯ นั่นเป็นทฤษฎี เป็นวิธีการที่ครูบาอาจารย์ท่านเน้นย้ำว่าระบบขั้นตอนมันจะเป็นแบบนั้น แต่ขณะที่ใจเราเป็นๆ ที่มันเห็นๆ นั่นนะเป็นข้อเท็จจริง ถ้าข้อเท็จจริง ความรู้มันแตกต่างกัน แล้วใครเป็นคนห้ามละ

นี่ไง ปัจจัยตั้ง สันติภูมิจิโก ผู้ที่ปฏิบัติจะรู้ชอบด้วยตนเอง

นี่ถ้าเราจะเดิน เราก็ฝึกหัดของเราต่อเนื่องไป ถ้าปัญญามันไม่ก้าวเดิน เราก็กลับมาพุทโธ กลับมาปัญญาอบรมสมาธิ

สรรพสิ่งในโลกนี้ที่มันจะเกิดขึ้นหรือปัญญาที่จะเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นบนสัมมาสมาธิ มันเกิดขึ้นบนจิต เพราะจิตเป็นสมาธิ สมาธิเป็นจิต เวลามันเป็น สมาธิไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่สมาธิ สมาธิเป็นสมาธิ จิตเป็นจิต

จิตคือธาตุรู้ของเรา ธาตุรู้นี้ปริกรรมจนมันเป็นสมาธิ สมาธิกับจิตมันเป็นอันเดียวกัน เพราะจิตมันเป็นสมาธิ เวลาจิตมันเสื่อม จิตเสื่อม สมาธิมันหายไป จิตมันก็ยังอยู่ จิตไม่ใช่เป็นสมาธิ สมาธิก็ไม่ใช่จิต แต่เวลาจิตมันเป็นสมาธิ สมาธิกับจิตเป็นอันเดียวกัน มันถึงเป็นสมาธิ

พอเป็นสมาธิปั๊บ พอมาฝึกหัดใช้ปัญญา มันก็จะเป็นระบบมันไปอย่างนี้ ศีล สมาธิ ปัญญา มันเกิดมรรคไฉน นี่ไง สิ่งที่ว่าเวลามรรค ๘ มันเกิด มันเกิดบนหัวใจไฉน มันไม่ได้เกิดที่สมองไฉน มันเกิดที่มันเป็น มันเป็นแบบนี้

ไฉนถึงบอกว่าสัมพลัน เพราะสัมพลัน เพราะเขายังจะเอาชื่ออยู่ไฉน

ก็ของโยมยังไม่เป็นสัมมาสมาธิยกขึ้นสูวิปัสสนา แล้วทำไมมันเป็นแบบนี้

ที่มันเป็นแบบนี้มันเป็นตามข้อเท็จจริง ไฉนที่ยังไม่เป็นสัมมาสมาธิ ไม่ยกขึ้นสูวิปัสสนา คือยังไม่มีใครให้ใบประกาศไฉน ยังไม่มีใครอนุญาตให้ทำไฉน แต่ใจมันทำไปแล้ว ทำแล้วมันรู้แล้ว เป็นจริงแล้ว นี่คือการเดินหาปัญญา จบ

ถาม : ข้อ ๒๗๖๑. เรื่อง “พระอรหันต์แล้วเป็นบ้า ไม่มีสติ ได้หรือไม่คะ”

เป็นบ้าแล้วเป็นพระอรหันต์ คือนางปญฺาจารย์เถรี แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วจะเป็นบ้า ไม่มีสติ เป็นไปได้ไหมคะ

ตอบ : นางปญฺาจารย์ เวลาที่ว่าเป็นลูกเศรษฐี แล้วหนีตามคนใช้ในบ้านไป ไปมีบุตรคนแรก จะกลับมาตลอดที่บ้านก็มาไม่ทัน คนที่สองก็กลับมาไม่ทัน สุดท้ายสามีตามมา พอสามีตามมา สามีหาพินจะมาจุดไฟเพื่อความอบอุ่น พ้าผ่าตาย

เวลาจะไปหาพ่อ เอาลูกชายคนเล็กไปไว้ฝั่งน้ำก่อน แล้วกลับมารับลูกชาย เพราะมันเกิดน้ำหลากมา นกมันจะมาเอาลูกคนเล็ก ก็ไล่จน ไฉนลูกคนโตก็คิดว่าแม่เรียก ลงไปในน้ำ นกนั้นก็คาบเด็กนั้นไปเลย เสียไปหมด จะกลับไปเยี่ยมพ่อเยี่ยมแม่ พ่อแม่ก็ตายหมด จนเป็นบ้าสติแตกเลย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมอยู่ไฉน เข้าไปในหมู่แสดงธรรมนั้น

“ปญฺาจารย์ เธอเป็นอะไร”

สติพื้นเลย ชีวิตมันทุกข์ยากมาก ทุกข์ยากมาก ขอบวชเป็นภิกษุณี พิจารณาเทียนเล่มหนึ่ง มันเผาตัวเทียนเอง เป็นพระอรหันต์เลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียกชื่อ สติพื้นมาเลย กลับมาเลย

เป็นบ้าแล้วเป็นพระอรหันต์ คือนางปญจามรา แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วเป็นบ้า มีไหม

เป็นไปไม่ได้ เว้นไว้แต่มันไม่ได้เป็นพระอรหันต์จริงใจ มันไม่ได้เป็นพระอรหันต์จริง เพราะเวลาปฏิบัติฯ ไป เวลาผู้ที่หลุดไป หลุดไปก็มี ก็เห็นๆ อยู่

เป็นบ้าแล้วมาเป็นพระอรหันต์ มี ในพระไตรปิฎกก็มี เป็นบ้าแล้วพยายามเอาพื้นมา

แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วเป็นบ้า เป็นไปไม่ได้

แค่โสดาบันมันก็จบแล้ว เพราะมันสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิ สัมมาสติ ถ้ามีสติ มีสมาธิ มันจะเป็นบ้าไปได้อย่างไร

ไอ้ที่เป็นบ้าๆ เพราะจิตมันหลุด พอจิตมันหลุด มันจะเป็นอะไร มันเป็นอะไรไม่ได้เลย มันเป็นอะไรไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันไม่มีมรรคมีผลอยู่ในหัวใจนั้นเลย มันถึงเป็นแบบนั้น ถ้ามันมีมรรคมีผลอยู่ มันจะเป็นแบบนั้นได้อย่างไร

คำว่า “มรรคผล” นะ อรูปธรรมๆ จิตมันสมบุรณ์แบบ คำว่า “สมบุรณ์แบบ” มันจะผลอ มันจะนึกอะไรไม่ถึง มันเป็นไปไม่ได้ทั้งสิ้น มันเป็นไปไม่ได้ทั้งสิ้น มันเป็นอะไรไปไม่ได้หรอก ถ้าเป็นพระอรหันต์ไปแล้วมันเป็นบ้า เป็นไปไม่ได้ ไม่มี ไม่มีหรอก มันเป็นไปไม่ได้ เว้นไว้แต่อรหันต์ปลอม

อรหันต์ปลอมเพราะกิเลสมันครอบงำหัวใจมันอยู่แล้ว แล้วตัวเองหลงว่าเป็นพระอรหันต์ ใจ พอมันลุ่มมันหลงไป มันก็หลุดไป มันก็จบไป มันไม่มี

เพราะคำถามใจ เป็นพระอรหันต์แล้วเป็นบ้า ไม่มีสติได้หรือไม่

ไม่ได้ เพราะอรูปธรรม สติอัตโนมัติะ สติสมบุรณ์แบบในพระอรหันต์ เพียงแต่ว่าท่านไม่ควักไม่ล้วงออกมาแสดง ออกมาโชว์เท่านั้นนะ เพราะว่าปัจเจกตั้ง รู้จำเพาะตน รู้จำเพาะในจิตของพระอรหันต์นั้น แล้วพระอรหันต์กับพระอรหันต์ด้วยกัน จบ พระอรหันต์มองผู้ที่ปฏิบัติ มันจะเป็นพระอรหันต์หรือไม่เป็นพระอรหันต์ ดูออกหมดนะ เพราะอะไร

เพราะว่าบุคคล ๔ คู่ ทาน ศีล ภาวนา บุคคล ๔ คู่ มันมีมาตรฐานของมัน ถ้ามีมาตรฐานของมัน โสดาบันเป็นอย่างไร สกิทาคามีเป็นอย่างไร อนาคามีเป็นอย่างไร พระอรหันต์เป็น

อย่างไร แล้วมันก็จบ พระอรหันต์มองที่เดียวก็รู้ ผู้รู้เขามี เขามองออกหมดนะ เพียงแต่จะพูดหรือไม่พูดเท่านั้น ส่วนใหญ่เขาไม่พูด ไม่พูดเพราะอะไร เพราะมันหยิกเล็บก็เจ็บเนื้อใจ

แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วมันสมบูรณ์แบบในตัวมันเอง พระอรหันต์ไม่มีมารยา ไม่มีสาไทย พูดถึงเด็กมันไร้เดียงสาละ ดูแล้วน่ารักมาก พระอรหันต์ก็เป็นแบบนั้นนะ แต่ไม่เหมือนเด็กไร้เดียงสา เพราะเด็กไร้เดียงสา เพราะความไร้เดียงสานั้นมันจับต้นชนปลายอะไรไม่ได้ เพราะมันเป็นความไร้เดียงสา แต่พระอรหันต์ไร้เดียงสาด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ แต่สติสมบูรณ์แบบ สมบูรณ์แบบแบบไร้เดียงสา สมบูรณ์แบบ

อย่างเรา เราจะมีสติเราก็กตัญญู ตั้งมั่น ตั้งระวังตัว แต่พระอรหันต์มีสติสมบูรณ์แบบ แต่มันเหมือนธรรมชาติ มันไม่มีมารยา ไม่มีสาไทย ไม่มีอะไรเลยนะ แต่สติสมบูรณ์แบบ เหมือนกับความไร้เดียงสา แต่ความไร้เดียงสาของเด็ก มันไร้เดียงสา เพราะความไร้เดียงสามันไม่รู้ตัวมันนะ ธรรมชาติของความไร้เดียงสา แต่นี้ธรรมชาติของพระอรหันต์เหมือนไร้เดียงสา สติสมบูรณ์ สมบูรณ์ ไม่อย่างนั้นเป็นพระอรหันต์ไม่ได้

ฉะนั้นว่า พระอรหันต์แล้วเป็นบ้า ไม่มีสติ เป็นไปได้ไหมคะ

ถ้าเป็นพระอรหันต์จริงๆ นะ เป็นไปไม่ได้หรอก พระอรหันต์จริงๆ นะ อยู่องค์เดียวสุข สมบูรณ์แบบในใจของตน เพราะมันไม่มีอะไรมีค่าไปกว่านี้อีกแล้ว ไม่มีหรอก ในวัฏฏะนี้ไม่มี

ฉะนั้นว่า พระอรหันต์เป็นบ้า ไม่มีสติ เป็นไปได้ไหมคะ

เป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ แต่ไอ้ที่เป็นไปๆ คือมันอรหันต์ปลอม มันปลอมมาตั้งแต่ต้น แต่อยากแสดงว่าเป็นพระอรหันต์ มันก็เลยหันไปสู่ความบ๊าบอ นั่นจอมปลอม ไร้สาระ ไม่ต้องไปพูดถึง เพราะมันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ แล้วมันเป็นสิ่งที่ไม่มี

แต่ถ้ามันสิ่งที่มีมันมีนะ มันมีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา สาธุละ แล้วมันมีคุณค่าเลิศล้ำมากกว่าวัฏฏะ มากกว่าสิ่งที่มีค่าในโลกนี้ สิ่งที่มีค่าในโลกนี้มันไม่มีค่าเท่ากับความเป็นพระอรหันต์ในใจของท่าน ท่านอยู่ด้วยความสุขสมบูรณ์ในตัวของท่าน สาธุ จบ

ถาม : ข้อ ๒๗๖๒. เรื่อง “เวทนาก่อนตาย”

ถ้าเราเจอเวทนาก่อนตาย เราควรจะไปรบที่สมาธิ หรือควรจะดูมันดีคะ

ตอบ : เรายังไม่ทันตายไง เรายังไม่ทันตายเลย เรายังไม่ถึงเวลาตาย เราก็เตรียมตัวอยากจะตายไป วิตกวิจารณ์ใจ

เพราะว่าถ้ามีบุญกุศลนะ เวลามันตาย มันจะหมดอายุขัยไป หลับไปเฉยๆ ไม่มีเวทนา ไม่รู้ตัวว่าตายหรือไม่ตาย แต่มันตายไปแล้วด้วย ถ้าตายแบบนั้นสมบุญแบบ ทำไม่จะต้องไปเจอเวทนาละ

คนที่หมดอายุขัยนอนหลับไปเลย มี คนที่เจ็บไข้ได้ป่วย อันนั้นก็กรรมของสัตว์ เวลาถ้ากรรมของสัตว์นะ เรามีสติมีปัญญา เราก็พยายามฝึกหัดสติของเรา เท่าทันกับความรู้สึกนึกคิดของเรา เวทนามันเกิดกับเรา เกิดกับเราเพราะกรรมของสัตว์ไง กรรมของสัตว์ เพราะสัตว์มันเป็นสิ่งใด มันก็เป็นตามนั้นไง

ฉะนั้น ถ้าจะเจอเวทนา เราเป็นชาวพุทธไง ก่อนตาย ถ้าเจอเวทนา ก่อนตาย เราจะควรไปรบที่สมาธิ

ที่สมาธิ เขาเรียกนักหลับ มันไม่ใช่ไปรบที่สมาธิ คือเข้าสมาธิเพื่อหลบเวทนาต่างหาก ถ้ามันไม่เข้าสมาธิ มันก็ไปรับรู้ที่เวทนานั้นไง

ฉะนั้น เวล่านักปฏิบัติ เรานั่งภาวนาใหม่ๆ กันนี้ ทุกคนถ้ามีปัญหาๆ ก็เวลามันเผชิญกับเวทนานี้ไง ถ้าเผชิญกับเวทนา ถ้ามันขาดสติ มันก็บอกว่า เมื่อไหร่จะหายเสียที แล้วเมื่อไหร่มันจะเบาบางเสียที เวทนาจะเป็นสองเท่าสามเท่าเข้าไป เพราะอะไร เพราะมันไปเชี่ย มันไปเชี่ยให้ความรู้สึกนั้นไปติดกั้วลอยู่อยู่กับเวทนาไง เวทนามันเป็นเวทนาของมันอยู่วันยังค่ำ

แต่ถ้าจิตมันฉลาด พุทโธๆ พุทโธก็เอาความรู้สึกทั้งหมดไม่ไปรับรู้ที่เวทนา มารับรู้ที่คำบริกรรม พุทโธๆ จนพุทโธมันสงบตัวลง พุทโธกับจิตมันเป็นกลมกลืนกัน มันก็ไม่รับรู้เวทนาไ้ เวทนามันก็เป็นเวทนาสักแต่ว่ามันไป ไม่มีความรู้สึก แต่ความรู้สึกเราจะมาเด่นอยู่ที่พุทโธๆ ใจพุทโธจนมันเป็นสมาธิ

คำถามถึงว่า เราควรจะไปรบที่สมาธิ

เราควรที่จะไปรบที่สมาธิ คือว่าเราจะหลบจากเวทนานั้นมาอยู่ที่สมาธิ เราควรจะไปรบที่สมาธิ คือหลบจากเวทนาไปที่สมาธิ ไม่ใช่ไปรบที่สมาธิ คือจะไปทำสมาธิ แต่สมาธิมันจะทำได้ยาก เพราะเวทนามันจะกวน เพราะเราต้องพุทโธๆ ถ้าพุทโธชัดๆ มันอยู่กับพุทโธ มันก็เป็นหนึ่งใช้ไหม

แต่นี้เราก็พุทโธๆ แต่มันก็ยังรับรู้เวทนา มันก็ยังแหยง มันยังพยายามคอยรับรู้เวทนา มันก็เวทนา แลบไปเวทนา มาที่พุทโธ พุทโธก็เวทนา มันก็เลยกลายเป็นความรู้สึกสองทาง สมาธิมันก็ไม่เป็น เวทนาจึงครึ่งๆ กลางๆ ใจ แต่พุทโธๆ จนจิตมันสงบนะ มันก็เป็นสมาธิหมด เวทนาจึงดับ

ไฉนนี่พูดถึงว่าเวลาเราจะหลบจากเวทนาไฉ

แต่ถ้าจิตมันสงบแล้วนะ จิตสงบแล้ว เวทนายี้มๆ เลยนะ เพราะเวทนามันไม่ใช่จิต จิตก็คือจิต เวทนาเกิดจากจิต

เมื่อก็พูดถึงสมาธิไม่ใช่จิต แต่ถ้าจิตเป็นสมาธิ มันเป็นอันเดียวกัน แต่สมาธิไม่ใช่จิต เพราะอะไร เพราะสมาธิเสื่อม จิตมันก็ยังอยู่ สมาธิเสื่อม คือมันเสื่อมไปจากจิต แต่จิตก็ต้องสมบูรณ์แบบ จิตก็ยังขี้ทุกข์ขี้ยากอยู่อย่างนั้นไฉ

แต่ถ้ามันพุทโธๆ จนจิตเป็นสมาธิ สมาธิกับจิตเป็นอันเดียวกัน สมาธิไม่ใช่จิต แต่จิตนี้ทำให้สมาธิเกิดขึ้น คือทำให้จิตเป็นสมาธิ จิตไม่วอกแวกวอแวไปเรื่องอื่น จิตเป็นสมาธิกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน

นี่ถึงว่า ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ จิตไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น แต่เวลามันเสื่อม มันถอยออกมา มันรับรู้ รับรู้มาก รับรู้น้อย แล้วถ้าสมาธิมันเสื่อมหมดเลย จิตนี้ดิ้นรนมาก ทุกข์ยากมาก

นี่ก็เหมือนกัน เราจะไปรบ รบที่เวทนาหรือรบที่สมาธิ

เวทนายี้ไม่ใช่จิต ถ้าเวทนามันเป็นจิต จิตนี้มันรู้มาตลอดเวลา แต่เวลาจะตาย เวทนามันเกิด เห็นไหม มันก็ไม่ใช่จิต แต่เพราะว่าเวทนามันเกิดแล้วเราเสวยเต็มทีไฉ เราไปรับรู้มันเต็มทีไฉ เวทนายี้กับเราก็คือเป็นอันเดียวกัน

แต่ถ้าเวลาพุทโธๆ จะไปรบสมาธิ

ทำไมเป็นสมาธิแล้ว จิตเป็นสมาธิ เวทนายี้ดับ

แล้วถ้ามันเป็นปัญญาๆ ปัญญาถ้ามันเชี่ยวชาญ เหมือนคำถามที่ ๑. นั้น คำถามที่ ๑. นั้น เวลาเวทนาเขาเกิด แล้วเขากำหนดของเขาจนจิตมันสงบได้ จิตมันไปเห็นเป็นนิมิตต่างๆ มันก็ต่างจากเวทนา เพราะไปเห็นกาย พอเห็นกาย มันเกิดปัญญาขึ้นไป ปัญญามันพิจารณาของมันไป มันปล่อยวางหมดเลย เพราะจิตไม่ใช่เวทนา เวทนาไม่ใช่จิต เหมือนกัน

อันนี้ก็เหมือนกัน แต่เหมือนกัน เพียงแต่ว่าจิตนี้มันมีคุณภาพ หมายความว่า มันภาวนาเป็นหรือภาวนาไม่เป็น ถ้าภาวนาเป็นนะ มันรับรู้ มันรับรู้ละ

นางวิสาขาเป็นพระโสดาบัน เป็นพระโสดาบันนะ มีหลานคนหนึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่เลี้ยงพระ เป็นตัวแทนทำบุญ แล้ววันนั้นตายไป เป็นคนที่รับผิดชอบงานไฉ นางวิสาขาทุกข์มาก เพราะว่าเป็นมือไม้ที่ทำงาน ร้องให้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามนางวิสาขา “วิสาขา ร้องให้ทำไม”

“ร้องให้เพราะหลานตาย”

“แล้วถ้าชาวนครราชคฤห์เป็นหลานของเธอ แล้วเขาตายทุกวันเลย เธอไม่ต้องร้องให้ไปทุกวันเลยหรือ”

นางวิสาขาฟังเลยนะ เจ็บ จบเลย เพราะมันเรื่องธรรมดา แต่เผลอได้ นี่เวทนา พอพระพุทธเจ้าเตือน จบเลยนะ กลับมาเป็นเรื่องข้อเท็จจริง คนมันเกิดมันก็ตายเป็นเรื่องธรรมดา แต่ก็เผลอ เผลอคิดไป นี่พระโสดาบันไง แต่พระพุทธเจ้าเตือน จบเลย

นี่เหมือนกัน เวลาถ้าเราภาวนาของเราได้ ปฏิบัติมันเตือนของเราขึ้นมา มันเป็นเรื่องจริงขึ้นมา มันก็จบเหมือนกัน คำว่า “จบ” นะ

ฉะนั้น เราจะบอกว่า ถ้าเราเจอเวทนามาก่อนตาย เราจะควรไปรบที่สมาธิหรือควรดูที่มันดีคะ

ถ้าคนไม่มีกำลัง ไม่มีสติปัญญา เราก็พุทโธๆ มันเป็นการบ้านทุบดิน เพราะทำความเข้าใจเพื่อหลบเวทนานั้น แต่ถ้ามันเข้าสมาธิก็ไม่ได้ มันเข้าสมาธิ เพราะเวทนามันมากวน เข้าสมาธิได้ยาก เราต้องใช้สติใช้ปัญญาใคร่ครวญว่า เวทนามันเกิดขึ้นเพราะเกิดจากบาดแผล เกิดจากความเจ็บไข้ได้ป่วย มันเกิดจากอะไรล่ะ ถ้ามันเกิดจากอะไร แล้วเราไปรับรู้เราไปแบกรับภาระ มันก็เป็นเรื่องเป็นทุกข์เป็นยาก

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา นั่นเป็นทฤษฎี ที่เราประพฤติปฏิบัติ เราจะต่อสู้ เราตามข้อเท็จจริง เพราะมันเป็นธรรมโอสถเพื่อรักษาหัวใจของเรา

ถ้ามันธรรมโอสถรักษาหัวใจ ถ้ามันเข้าใจตามความเป็นจริง เวทนามันก็ดับ จิตมันก็เด่น เวทนาจึงสักแต่ว่าเวทนา เวทนามันก็ไม่ใช่อะไร แต่เพราะความวิตกกังวล เพราะความเจ็บปวด เพราะความต่างๆ เวทนามันก็เด่น

นี่พูดถึงว่า คำถามนะ ถ้าเราเจอเวทนามาก่อนตาย ถ้าเราบอก ถ้าถึงตอนนั้นเราค่อยฝึก

เราฝึกหัดตอนนี้ เราประพฤติปฏิบัติตอนนี้ เวลาเราเข้าสงคราม เวลามันเกิดเหตุการณ์นั้น คุณธรรมในหัวใจเราเอามาใช้สอยเพื่อเหตุนี้

แต่ถ้าเราเจอเวทนามาก่อนตาย ถ้าเรื่องมันยังมาไม่ถึง เราไม่ต้องวิตกวิจารณ์ เพราะอะไร เพราะเราอาจจะไม่ได้เจอมันก็ได้ เราอาจจะนอนหลับไปเลยก็ได้ ถ้าเรามีบุญกุศล ถ้ามันจะเกิด

อะไรเป็นตามความเป็นจริง เราก็ค่อยพิจารณาตอนที่มันเกิดขึ้นตามความเป็นจริงนั้น นั่นจะเป็นประโยชน์กับเรา จบ

ถาม : ข้อ ๒๗๖๓. เรื่อง “ขันท์ & ไม่ใช่เรา จิตก็ไม่ใช่เรา เห็นได้ดังนั้น จิตจะพ้นสมมุติ”

กราบนมัสการหลวงพ่อก การพิจารณา ขันท์ & ไม่ใช่เรา เพราะมีขันท์ เราจึงเข้าไปยึดสัญญาเก่า เวทนาเก่า วิญญาณเก่าที่เรายึดมั่น ทำให้เรายึดมั่นและพาเราไปเกิด พากกรรมเก่าติดเรามา การละได้ซึ่งขันท์ว่าเป็นเรา วิญญาณนั้นไม่ใช่เรา สังขารนั้นไม่ใช่เรา สัญญาอารมณ์ต่างๆ ไม่ใช่เรา เวทนาหรือรูปนี้เกิดดับ ไม่ใช่เรา หากพิจารณาดังนี้ได้ ความยึดมั่นว่าเป็นของเราหมดไป เหลือแค่จิตที่เกิดดับ ก็ไม่ใช่เรา เหลือสิ่งที่เหนือสมมุติคือการหลุดพ้น

การพิจารณาแบบนี้อาศัยจิตเป็นสมาธิ จิตระงับอยู่กับสมาธิ เป็นอารมณ์พิจารณา คลายความยึดมั่นออกไปไปเรื่อยๆ ทำเช่นนั้นถูกต้องไหมครับ

ตอบ : ถ้าทำเช่นนั้นถูกต้องไหมครับ ทำเช่นนั้น มันทำเช่นนั้นถูกต้องไหมครับ ทำเช่นนั้นด้วยอะไรละ

ถ้าทำเช่นนั้น ถ้าเป็นนักปฏิบัตินะ ถ้าเป็นนักปฏิบัติเขาต้องมีสติ เขาต้องมีสมาธิ เขาต้องมีสติปัญญาของเขา เขาถึงทำอย่างนี้ได้ด้วยสัจจะด้วยความจริงในการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ

แต่ถ้ามันไม่เป็นความจริง มันบอกว่า ถ้าจิตมันเป็นสัจจะเป็นความจริง มันจะพ้นจากสมมุติ

ไฉนมันสมมุติทั้งนั้นละ ถ้ามันสมมุติ เพราะมันสัญญาเก่า วิญญาณเก่า

คำว่าเก่า ว่าใหม่ นี่อดีตอนาคตนะ แต่ถ้าเขาเห็น เขาเห็นปัจจุบัน ถ้าเห็น ปัจจุบันเลยของเก่า ของเก่าคือสัญญา

วิญญาณเก่า เวทนาเก่า ทุกอย่างเป็นของเก่า แล้วทำให้ยึดมั่นถือมั่น

ไม่ใช่

ไฉนขันท์ & ส่วนขันท์ & ไฉนความยึดมั่นถือมั่นมันคือกิเลส กิเลสตัดหาความทะยานอยากของคนนะ รูปอันวิจิตร รูปอันวิจิตร สมบัติอันวิจิตร สิ่งที่มีคุณค่าอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส หญิงกับชายก็ไม่ใช่กิเลส หญิงคือหญิง ชายคือชาย คือความต้องการของคนต่างหากมันคือกิเลส

ไฉนก็เหมือนกัน มันจะวิญญาณเก่า วิญญาณใหม่ มันเป็นอะไร ขันท์มันก็เป็นขันท์ ไฉนความปรารถนาในใจต่างหาก ไฉนกิเลสในใจต่างหาก

ไฉนมันเป็นสมมุติฯ ไฉนก็สมมุติ เราก็อ่อนสมมุติขึ้นมาไง แล้วก็สมมุติความรู้สึกเรา ขึ้นมาอีกชั้นหนึ่ง ถ้าเราไม่สมมุติขึ้นมาอีกชั้นหนึ่ง เราจะไปบอกว่าอันนั้นวิญญาณเก่า อันนั้น วิญญาณใหม่ วิญญาณอะไร

ไฉนพุดถึงในภาคปฏิบัติฯ แม้แต่คำถามมันตั้งมา มันก็บอกถึงความรู้สึกจากภายใน แล้ว

ถ้ามันเห็น มันเห็นปัจจุบัน เห็นปัจจุบันนะ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตาม ความจริง เห็นสติปัฏฐาน ๔ แล้วเห็นอย่างไร

การปฏิบัติในพระพุทธศาสนาเป็นการปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ นั่นคือการฝึกศึกษา นั่นทฤษฎีทั้งนั้น ทฤษฎีขึ้นมา เราถึงบอกว่ามันเป็นสติปัฏฐาน ๔ ปลอม ปลอมเพราะอะไร ปลอมเพราะมันสัญญาอารมณ์

ถ้าความจริงฯ คำถามที่ ๑. เขาเวทนา เขาปวดแข็งปวดชา กล้ามเนื้อเขาฉีก เขาก็ทนกับ เวทนาฯ เวลามันเกิด มันเกิดกาย มันไม่เกิดที่เวทนา ถ้ามันเป็นปัจจุบันใจ มันเป็นข้อเท็จจริงใจ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเห็นสัญญา สัญญาเป็นอย่างไร

ครูบาอาจารย์ของเรานะ วิถีแห่งจิต จิตเป็นจิต ชันธเป็นชันธ เวลาคิดจะเกิดขึ้น มันสลาย นี่ใจ จิตเห็นอาการของจิต อาการที่มันเคลื่อน มันเป็นไป อาการที่มันเคลื่อน ถ้ามัน รู้เท่าทันเป็นปัจจุบันนะ นั่นนะวิปัสสนาจะเกิดตรงนั้น

แต่คำว่า “ของเก่าๆ” ของเก่าคือสัญญา วิญญาณเก่า เพราะมีวิญญาณเก่า ทำให้ยึด มัน

ไม่ใช่ วิญญาณก็คือวิญญาณ ความยึดมั่นคือกิเลส ความยึดมั่นว่าตัวกู ของกู นี่คือ กิเลสทั้งนั้น ใจตัวกูฯ นั่นแหละกิเลสทั้งหมดเลย ใจที่ไม่ใช่กูนั่นยิ่งกิเลสใหญ่เลย เพราะมันยัง ปฏิเสธใจ มันพยายามจะทำให้มันสะอาดใจ แต่มันไม่สะอาดหรอก ถ้ามันสะอาด มันไม่มีตัวกู คำว่า “ตัวกู ของกู” กูก็จบแล้ว นั่นนะคือภาวสวะ นั่นคือภพ

ถ้ามันเป็นจริงนะ มันจับต้อง มันวิปัสสนา มันจะละเอียดไปกว่านี้ นี่พุดถึงว่าถ้ามันเป็น จริงนะ

ถ้าบอกว่า มันเป็นของเก่า ไปยึดมันถือมัน มันถึงพาเราไปเกิด

เราจะไปสมมุติตัวกิเลส เหมือนตอนนีพวกสิ่งที่โควิดไม่มียารักษา พยายามจะหายา รักษากันอยู่

ไฉนก็เหมือนกัน พอถึงเวลาแล้ว มันไม่ใช่ตัวเรา มันพาเราไปเกิด

หา?

มันเห็นจริงๆ อะไรเกิด ตัวตนเป็นอย่างไร

ไฉมันจะพาเราไปเกิด

โอ้ย! นี่มันเป็นชีวิตรึสเลยนะ

ขันธ ๕ ไม่ใช่เรา จิตไม่ใช่เรา เห็นได้ดั่งนั้น จิตจะพ้นจากสมมุติ

แต่นี้เป็นสมมุติซ้อนสมมุติ เราสมมุติขึ้นมาอีกต่างหาก สมมุติขึ้นมาเป็นเรื่องเป็นราวเลย แล้วว่าอันนี้เป็นการประพจน์ปฏิบัติธรรม

สมมุติซ้อนสมมุติเลย มันยิ่งซ้อนเข้าไป มันไปเลย เห็นไหม ว่าสังขารก็ไม่ใช่เรา สัญญา ก็ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เรา เวทนาไม่ใช่เรา เกิดดับไม่ใช่เรา เกิดดับก็ไม่ใช่เรา

นี่พูดถึงว่า เราคุยกันแค่เอกสารนะ คำถามนี้ แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริง มันไปความรู้สึกอีกมากมายเลย เอกสาร เอกสารผู้ที่เขียนมา เขียนมามันแค่เรื่องเอกสาร แต่ความรู้สึกของคนมันไปอีกระดับหนึ่ง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า สิ่งที่ทำอย่างนี้ถูกต้องหรือไม่

ถ้ามันมีสิ่งใดที่มันเป็นข้อที่ว่าน่าสงสัย กลับมาพุทโธอย่างเดียว พุทโธๆ แก้ได้ทุกอย่างเลย ถ้าเราถลำไปแล้ว เราผิดพลาดไปแล้ว เราทำสิ่งใดที่มันไม่เป็นขึ้นเป็นอันแล้ว กลับมาพุทโธๆ ให้มันกลับมาเป็นสมบุรณ์แบบ กลับมาเป็นสัมมาสมาธิ กลับมาเป็นพื้นฐาน แล้วกลับมาเป็นพื้นฐาน ไฉสิ่งที่ทำมาๆ จะรู้เลยว่าถูกหรือผิดอย่างไร

แล้วถ้ารู้ว่าถูกหรือผิดอย่างไร สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าฐานที่ตั้งแห่งการงาน เวลาจิตเห็นอาการของจิต เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง

ไฉนี้ขันธ ๕ ขันธ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ รูปคืออารมณ์ความรู้สึก แล้วเวทนา สุข ทุกข์ ไม่พอใจ สัญญาๆ ไม่มีสัญญา มันเกิดความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาไม่ได้ แล้วเวลา มันปรุงแต่งๆ สังขารที่ปรุงแต่ง มันเกิดวิญญาณรับรู้ วิญญาณที่รับรู้ขึ้นมา มันถึงเป็นอารมณ์

อารมณ์ที่ไหน

อารมณ์เกิดจากจิต จิตเป็นผู้สว่สว เวลามันเกิดปัญญา ปัญญามันจะเกิด เกิดที่จิต ถ้ามันเป็นตามข้อเท็จจริงนะ

ฉะนั้น ไอ้สิ่งที่ถามมานี้ เราเห็นว่ามันห่างไกลมาก ไม่เข้าสู่การปฏิบัติตามความเป็นจริงเลย

เพราะชั้น & ไม่ใช่เรา จิตไม่ใช่เรา เห็นได้ดั่งนั้นจิตจะพ้นจากสมมุติ

เวลาปัญญามันแทงทะลุนะ เวลาคนพิจารณาชั้น & พิจารณารู้เท่าทันแล้วดับหมด ไม่เห็นบรรลุนะอะไรเลย ถ้าไม่เห็นบรรลุนะอะไรนะ มันต้องพิจารณาซ้ำ ในรูปก็มีชั้น & ในเวทนามก็มีชั้น & ในสังขารก็มีชั้น & ในวิญญาณก็มีชั้น & ในรูปก็มีชั้น &

คำว่า “ชั้น &” ในอารมณ์ความรู้สึกที่มันชั้นในชั้น เวลามันแยกเข้าไปนะ เวลาถ้ากิเลสมันละเอียดย กิเลสที่คนที่ยึดมันถือมัน มันพิจารณาซ้อนเข้าไป มันแยกเป็นชั้นๆ เข้าไปเลย ถ้ามันเป็นปัญญาตามข้อเท็จจริงนะ แล้วมันจะเห็นตามความเป็นจริงเลย ฉะนั้น ไอ้นั่นตามข้อเท็จจริงในการประพฤติปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔

แต่ไอ้คำถามนี้ว่ามันเกิดดับๆ แล้ว ถ้ามันพ้นสมมุติ

อันนั้นเป็นสิทธิของคนถาม คนถามมีสิทธิที่จะมีความคิดและมีความรู้เห็นตามที่ตัวเองปฏิบัติ เป็นปัจเจกจัดตั้ง เป็นสันติวิธีโกแต่ละบุคคล

แต่ในความเห็นเรา ไม่รับ ในความเห็นเราไม่ใช่แบบนี้ ในความเห็นเรา มันเป็นสิทธิ สิทธิของผู้ถามตามเอกสาร สิทธิของผู้ตอบ

สมมุติซ้อนสมมุติ สมมุติของเราขึ้นมาอีกเรื่องหนึ่ง แล้วซ้อนสมมุติที่เราศึกษามา เพราะเราศึกษามาจากกิเลสตัณหาความทะยานอยาก เราไม่ได้ศึกษามาจากความจริง มันเป็นสมมุติซ้อนสมมุติ ฉะนั้น จะไม่พ้นใดๆ เลย มันเป็นการปฏิบัติวนอยู่ในการปฏิบัติของตนอยู่นั้น นั่นเป็นข้อเท็จจริง

ว่า ชั้น & ไม่ใช่เรา จิตไม่ใช่เรา เห็นได้ดั่งนั้นจิตจะพ้นสมมุติ

เราไม่เห็นอย่างนั้น เราเห็นว่า เวลาจิตพิจารณาแล้ว ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ ทุกข์ดับ ทุกข์ดับ ขณะ ทุกข์ดับนั้นคือขณะจิต ขณะจิตนะ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ จากมรรค ๘ จากสังขารความจริง

หัวใจดวงใดไม่มีมรรค หัวใจดวงนั้นไม่มีผล

แล้วถ้าหัวใจดวงใดมีมรรคนะ สติ สมาธิ ปัญญา งานชอบ เพียรชอบ ชัดเจน

ไฉนไปไหนมา สามวาสองศอก วางหมดแล้ว ไม่ต้องปฏิบัติอะไรเลย เพราะมันรู้เท่าหมดแล้ว ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม มันอ้างไปทุกเรื่องเลย อ้างจะเอาประโยชน์กับการปฏิบัติไฉเหมือนนักเรียนลอกข้อสอบ ไม่ต้องคิด เฮ้ย! ลอกหน่อย ลอกข้อสอบเขาทั้งนั้น

แล้วนี่ลอกข้อสอบ ลอกพระไตรปิฎก ลอกข้อสอบจากครูบาอาจารย์นะ เราไม่เห็นด้วยถ้าจะเอาความจริงนะ นี่คือการหาปัญญา เอวัง